

RECENZJA WYDAWNICZA WARTOŚCI OLIMPIZMU W EDUKACJI SZKOLNEJ I AKADEMICKIEJ

Redakcja: Marian Nowak i Andrzej Pawłucki

Współczesną rzeczywistość, zarówno światową, jak i polską cechuje ogromny dynamizm wielorakich przemian. Konsekwencją tego są nowe problemy, które coraz częściej niepokoją ludzki umysł i serce. Można zatem powiedzieć, iż współczesność stanowi nowe wyzwania, które po prostu trzeba podjąć. Dotyczą one różnych dziedzin życia i funkcjonowania człowieka. Jedną z nich jest bez wątpienia dziedzina szeroko rozumianej edukacji i wychowania – ważna zarówno dla człowieka jako jednostki, jak i wspólnoty osób, a więc dla wielorakich społeczności, w które wpisany jest los i byt człowieka.

Sobór Watykański II w „Deklaracji o wychowaniu chrześcijańskim” określa rozwój i wychowanie człowieka jako dążenie do „kształtowania osoby ludzkiej w kierunku jej celu ostatecznego, a równocześnie dla dobra społeczności, których człowiek jest członkiem, i w których obowiązkach, gdy dorośnie, będzie brał udział. Należy więc zgodnie z postępem nauk psychologicznych, pedagogicznych i dydaktycznych dopomagać dzieciom i młodzieży do harmonijnego rozwijania właściwości fizycznych, moralnych i intelektualnych”¹. W tak definiowanym rozwoju i wychowaniu mieści się kilka istotnych elementów. W tym miejscu należy zwrócić uwagę na dwa. Pierwszy dotyczy podkreślenia, iż najgłębszą istotą rozwoju i wychowaniu w ujęciu Soboru, jest doskonalenie człowieka jako osoby. Oznacza to, że osoba jest ludzka jest

---

¹ Sobór Watykański II, Deklaracja o wychowaniu chrześcijańskim, w: Sobór Watykański II, Konstytucje, dekryty, deklaracje. Tekst polski, Poznań 1968, n. 1.

ostatecznym celem rozwoju i wychowania. Drugi element, na który zwraca uwagę Sobór, to płaszczyzny rozwoju i wychowania. Jeśli ostatecznym celem rozwoju i wychowania jest człowiek jako osoba, tzn. jego doskonalenie, to musi ono przebiegać we wszystkich płaszczyznach i dziedzinach: fizycznej, moralnej, intelektualnej, duchowej itp. Pominięcie którejs z tych płaszczyzn w rozwoju i wychowaniu byłoby zaprzeczeniem samej istoty rozwoju i wychowania, a więc zaprzeczeniem kształtowania człowieka jako osoby.

Biorąc pod uwagę takie rozumienie rozwoju i wychowania, należy jednoznacznie stwierdzić, iż w całym procesie tego rozwoju i wychowania, którego ostatecznym celem jest człowiek jako osoba, nie może zabraknąć świata wartości. Edukacja i wychowanie bowiem, a więc owo kształtowanie człowieka jako osoby i to we wszystkich wymiarach jest bez wartości po prostu niemożliwe. Stąd ważności systemu wartości dla rozwoju i wychowania człowieka. Wartości bowiem uczą, wychowują i zakorzeniają człowieka.

Nie ulega wątpliwości, że ważne miejsce w kształtowaniu świata wartości odgrywać może sport. To on, zdaniem Pierre de Coubertin, jest uniwersalną metodą edukacji i wychowania współczesnego człowieka, przyczyniającą się do kształtowania uczciwości, sprawiedliwości, wytrwałości itp.

W tym kontekście należy widzieć ważność przygotowanej do druku publikacji: „Wartość olimpizmu w edukacji szkolnej i akademickiej” pod red. Mariana Nowaka i Andrzeja Pawłuckiego. Praca powstała w kontekście konferencji naukowej SALOSU o takim właśnie tytule. Jak czytamy we wstępie do publikacji: „Taki temat został podyktowany aktualnym czasem, w którym przeżywamy inaugurację i pierwszy rok Olimpiady, który jest szczególnym czasem dla całej społeczności ludzkiej mającej okazję do ponownego ożywienia i podjęcia w obecnej sytuacji wartości związanych z olimpizmem” /wstęp/, Mamy zatem do czynienia z kontynuacją tradycji związanej z cykliczną historią Sympozjów Naukowych SALOS, które zawsze owocowały publikacjami wybranych tekstów stanowiących wprowadzenie do debaty w czasie sympozjów.

Podstawowym celem przygotowanej do druku publikacji jest ukazanie wartości olimpizmu w edukacji szkolnej i akademickiej. Zadanie którego podjęli się autorzy tekstów i redaktorzy jest bez wątpienia problemem o ogromnym ciężarze gatunkowym. W tym miejscu podkreślić należy, że publikacja podejmuje niezwykle ambitne zadanie. Jest to zadanie ambitne i godne uznania. Podkreślić także należy, że jest to zagadnienie interesujące, aktualne i jakościowo ważne w sferze nie tylko naukowych dociekań, ale także praktycznych rozstrzygnięć dla funkcjonowania systemu edukacji szkolnej i akademickiej. Jest to także zagadnienie nowatorskie. Nie ma bowiem

dotychczas w literaturze takiego opracowania dotyczącego problemu wartości olimpizmu w edukacji.

Mamy zatem do czynienia z zagadnieniem nie tylko interesującym, aktualnym i naukowo ważnym z odniesieniem do praktyki życia, edukacji i wychowania, ale także nowatorskim analizowanym interdyscyplinarnie. W tym sensie jest to bez wątpienia zagadnienie godne publikacji w formie książkowej. Jako recenzent gratuluję Autorom i Redaktorom podjęcia tego zagadnienia w publikacji. Osobiście w tytule rozprawy dodałbym słowo „wychowanie” Wtedy tytuł mógłby brzmieć: „Wartości olimpizmu w edukacji i wychowaniu szkolnym i akademickim” Pojęcie wychowanie jest bardzo istotne tym bardziej, że jest ono dziś często eliminowane i świadomie pomijane. A przecież SALOS poprzez sport przede wszystkim wychowuje. Oczywiście w publikacji bardzo często występuje pojęcie wychowania, tym niemniej mogłoby ono także zaistnieć w tytule rozprawy. Powyższa uwaga w niczym nie pomniejsza wartości recenzowanego dzieła.

Praca ma charakter teoretyczny – praktyczny. W tym sensie, jak twierdzą redaktorzy, jest kontynuacją tradycji związanej z cykliczną historią Sympozjów Naukowych SALOS /wstęp/. Jej struktura ujęta jest w trzech częściach. W pierwszej części dotyczącej filozoficznego ujęcia olimpizmu umieszczone zostały artykuły: Mariana Nowaka: „Olimpizm jako dobro obiektywne czy rzeczywistość wartościowana”; Andrzeja Pawłuckiego: „Z lekcjonarza olimpizmu – trzy stadiony, trzy sensy agonu”; Macieja Olczyka: „Przymierze sportu i sumienia”; Wojciecha Cynarskiego: „Sztuki walki dla pokoju” Wszyscy autorzy są wybitnymi specjalistami w poruszanej problematyce. Owocuje to tym, że prace w tej części są bardzo dobre pod względem merytorycznym i metodologicznym.

W części drugiej zatytułowanej: „Aksjologia olimpizmu a edukacja” umieszczono analizy: Stanisława Chrobaka: „Uczyć się, aby być – edukacyjne wartości sportu”; Jolanty Kowalskiej: „Wychowanie do odbioru widowiska sportowego poprzez sport i wartości olimpizmu”; Natali Ruman: „Olimpizm – filozofia życia w harmonijnym i integralnym rozwoju ucznia”; Joanny Jastrzębskiej i Bartłomieja Laska: „Etyczny wymiar pracy trenera w sporcie wyczynowym”; Pameli Majzner: „Przemoc stosowana wobec sędziów piłki nożnej w ocenie arbitrów” Także te artykuły odznaczają się wysokim poziomem merytorycznym i metodologicznym. W nazwie tej części umieściłbym pojęcie „wychowanie”, a więc „Aksjologia olimpizmu a edukacja i wychowanie”

W części trzeciej zatytułowanej: „Wybrane dobre praktyki edukacji olimpizmu” umieszczono artykuły: Ryszarda Bartoszewicza: „Idea Olimpijska w edukacji dzieci i młodzieży szkolnej”; Jolanty Derbich: „Edukować

– to nauczać i wychowywać. Edukacja olimpijska w kształceniu szkolnym i akademickim”. Artykuły tej części ocenić należy pozytywnie pod względem merytorycznym i metodologicznym.

Autorzy poszczególnych artykułów zgromadzili interesujący zestaw bazy źródłowej. Określona baza źródłowa jest zawsze przywilejem autorskim. Należy jednak uwzględnić podstawową literaturę dotyczącą poruszanego problemu. Autorzy wywiązali się z tego zadania dobrze. Literatura została także dobrze wykorzystana o czym świadczą odnośniki.

Dla zrealizowania zasadniczego celu autorzy poszczególnych artykułów zastosowali odpowiednie metodologie. Metodologie te miała z jednej strony pozwolić na dokonanie dogłębnej analizy określonego uprzednio materiału źródłowego, z drugiej zaś dokonać syntezy omawianego problemu. Trzeba przyznać, że Autorzy artykułów są wierni przyjętym metodom nie tylko w zasadniczych elementach, ale także w szczegółach.

W niniejszej opinii trudno silić się na ukazanie pełnej treści publikacji, a tym bardziej ustosunkować się do poszczególnych tez. Musi wystarczyć ogólne zapewnienie o istotnej wartości poznawczej i naukowej a także praktycznej przedstawionych w niej analiz, syntez i końcowych wniosków.

W podsumowaniu podkreślić należy, że recenzowana do druku rozprawa stanowi interesujący krok w kierunku problematyki naukowo ale także praktycznie ważnej. Rozprawa jest bardzo dobra i nowatorska. Metody w niej użyte poprawne. Wywód logiczny. Język poprawny. Dlatego wyrażam przekonanie, że recenzowana praca „Wartości olimpizmu w edukacji szkolnej i akademickiej” jest godna publikacji nie tylko dla dobra świata nauki, ale także szerokiego grona współczesnych ludzi.